

भारतीय मानव विकास संस्था संचलित मतिमंद
मुलांची शाळा, पनवेल, जि.रायगड या
शाळेवरील नियुक्त केलेल्या प्रशासकाची
नियुक्ती रद्द करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्र - इडीडी २०१५/ प्र.क्र. २८२/दि.क.१

३१, ३२, ३५ ए, मित्तल टॉवर, ए-विंग, तिसरा मजला
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई-४०० ०२१.

दिनांक :- ०३ ऑक्टोबर, २०२४.

- वाचा:- १) शासन निर्णय समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग
क्र.इडीडी-२००४/प्र.क्र.३/सुधार-२, दि. ९ मार्च, २००४.
- २) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.इडीडी-२०१५
/प्र.क्र.२०९/ अ.क.-१, दि.२४ ऑगस्ट, २०१५.
- ३) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांचे दि.२१.०३.२०२२, दि.२६.०६.२०२३ व
दि.०७.०३.२०२४ रोजीचे अहवाल.

प्रस्तावना :-

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविल्या जाणाऱ्या अपंगांच्या विशेष शाळा/कर्मशाळा व्यवस्थापनेसाठी प्रशासकांची नियुक्ती करण्यासंदर्भातील शासन निर्णय दि.९.३.२००४ मधील तरतूदीनुसार तसेच दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम, १९९५ मधील तरतूदीनुसार दिव्यांग विद्यार्थ्यांस सोईसुविधा पुरविण्यास व्यवस्थापन सक्षम असल्याची खात्री होईपर्यंत अशा संस्थेचे व्यवस्थापन ताब्यात घेऊन शाळेच्या कामकाजात सुधारणा होईपर्यंत अथवा व्यवस्थापनातील मदभेद संपेपर्यंत, परंतु प्रशासकाचा कालावधी तिन वर्षांपेक्षा जास्त असणार नाही, यापैकी जी घटना अगोदर घडेल तोपर्यंत त्या संस्थेवर प्रशासकांची नियुक्ती करण्याबाबतचे अधिकार शासनास राहिल, अशी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

२. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे जनहित याचिका क्र.१५६/२०१३ मधील अंतरीत आदेशांच्या अनुषंगाने भारतीय मानव विकास संस्था संचलित मतिमंद मुलांची शाळा, पनवेल, जि.रायगड या शाळेवर उपरोक्त वाचा मधील अ.क्र.२ येथील दि.२४ ऑगस्ट, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये सदर शाळेवर जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जि.प.रायगड यांची ३ वर्षाकरीता प्रशासक म्हणून नेमणूक करण्यात आलेली होती. सदर शासन निर्णयामध्ये संस्थेचे कामकाज सुरळीत झाल्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांचेकडून शासनास प्राप्त झाल्यास किंवा सदर संस्था दुसऱ्या कोणत्याही संस्थेस हस्तांतरित करणेबाबत शासनाचा निर्णय किंवा मा.उच्च न्यायालयात दाखल असलेली जनहित याचिका क्र.१५६/२०१३ मधील निर्णय यापैकी जी घटना आधी घडेल तोपर्यंत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी हे प्रशासक म्हणून कार्यरत असतील अशी तरतूद समाविष्ट करण्यात आली होती. उपरोक्त वाचा क्र.३ अन्वये आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांनी सदर प्रकरणी शासनास अहवाल सादर केला आहे. त्यानुषंगाने शासन निर्णय

दि.२४.०८.२०१५ मधील निर्देशाप्रमाणे प्रशासक नियुक्तीस ३ वर्षांचा कालावधी होऊन गेलेला आहे. तसेच याबाबतची याचिका देखील निकाली निघाली आहे. तसेच सद्यस्थितीत उक्त शाळेसंदर्भात तक्रार नसल्याने या शाळेवरील प्रशासक नियुक्ती रद्द करावी, असा अहवाल जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जि.प.रायगड यांनी त्यांच्या दि.१८.१०.२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये आयुक्तालयास सादर केला आहे. सदर अहवालात त्यांनी दि.०७ जुलै, २०१८ रोजी प्रत्यक्ष शाळेत भेट देऊन पालकसभा घेऊन एकंदरीत शाळेची कामकाज समाधानकारक असल्याबाबतचा अहवाल दि.०९ जुलै, २०१९ रोजी सादर केला असल्याचे तसेच सहाय्यक आयुक्त, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय पुणे यांनी सुध्दा सदर शाळेस दि.२८.०९.२०१८ रोजी भेट देऊन शाळेचे कामकाज समाधानकारक असल्याचे नोंद केल्याचे अहवालात नमूद केले आहे. सदर शिफारशीच्या अनुषंगाने भारतीय मानव विकास संस्था संचलित मतिमंद मुलांची शाळा, पनवेल, जि.रायगड या शाळेवर उपरोक्त वाचा मधील अ.क्र.२ येथील दि.२४ ऑगस्ट, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेल्या प्रशासकाची नियुक्ती रद्द करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

भारतीय मानव विकास संस्था संचलित मतिमंद मुलांची शाळा, पनवेल, जि.रायगड या शाळेवर उपरोक्त वाचा मधील अ.क्र.२ येथील दि.२४ ऑगस्ट, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेल्या प्रशासकाची नियुक्ती रद्द करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जि.प.रायगड यांनी सदर उपक्रमाचे व्यवस्थापन भारतीय मानव विकास संस्था, पनवेल, जि.रायगड या संस्थेकडे सोपवावे व त्याबाबत आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांना अवगत करावे.

३. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण पुणे यांनी सदर संस्थेच्या नोंदणी प्रमाणपत्राबाबत उचित निर्णय ३ महिन्यांच्या कालावधीत घ्यावा. सदर उपक्रमाचे दैनंदिन कामकाज सुरळीतरित्या पार पाडले जाईल याबाबत उचित कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१००३१६५८२४८८३५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. पुं. घोडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१) मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.

- २) सचिव (दिव्यांग कल्याण) यांचे वरिष्ठ स्विय सहाय्यक.
- ३) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड.
- ५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेनयता) (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर.
- ६) जिल्हा कोषागार अधिकारी, रायगड.
- ७) अध्यक्ष, भारतीय मानव विकास संस्था, पनवेल, जि.रायगड.
- ८) निवड नस्ती, दिव्यांग कल्याण-१.
- ९) संग्रह नस्ती, दिव्यांग कल्याण-१